

Działania podjęte przez Fundację Rozwoju Lubelszczyzny w związku z koordynowaniem działalności Lubelskiego Klastra Ekoenergetycznego (LKE) w okresie od marca 2012 roku do listopada 2012 roku.

W ww. okresie podjęto następujące działania:

I. Nawiązywanie współpracy i wymiana doświadczeń w zakresie rozwoju kooperacji w ramach klastrów

- 1. Projekt „Klustry i polityka klastrowa”** – Celem projektu jest wzmocnienie polskich klastrów, podniesienie ich konkurencyjności i zdolności innowacyjnej poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz poprzez podniesienie efektywności kształtowania polityki klastrowej. Projekt jest realizowany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. W ramach projektu w 2012 roku został wydany katalog ogólnopolski, w którym zostało zaprezentowanych 55 klastrów. Katalog został wydany w językach: angielskim, niemieckim, hiszpańskim oraz rosyjskim i będzie dystrybuowany za granicą. W katalogu swoją ofertę adresowaną do partnerów zagranicznych zaprezentował Lubelski Klaster Ekoenergetyczny. Katalog w wersji elektronicznej znajduje się pod linkiem: http://www.pi.gov.pl/klustry/chapter_95798.asp. W ramach projektu M. Gałczyńska uczestniczyła w Panelu dyskusyjnym „Rola polityki publicznej w stymulowaniu rozwoju klastrów” w dniu 13.06.2012 roku w Krakowie. W trakcie spotkania dyskutowano nad koncepcją i kierunkami założeń polityki klastrowej do 2020 roku, a także zakresem wsparcia dla aktorów klastra i ukierunkowaniem działań władz samorządowych na wspieranie rozwoju klastrów na poziomie lokalnym.
- 2. Klub Klastrów Ministerstwa Gospodarki (KKMG)** – Klub Klastrów jest forum wymiany poglądów między przedsiębiorcami, ich sieciami i klastrami, a administracją publiczną w celu wymiany dobrych praktyk oraz wypracowania jak najlepszych rozwiązań systemowych w zakresie polityki wspierania klastrów. Ponadto KKMG jako platforma dyskusji z praktykami tematu zapewniła wkład w prace prowadzone w Ministerstwie Gospodarki i PARP w zakresie przygotowania polskiej polityki klastrowej. W ramach Klubu odbyły się spotkania robocze w dniach: 22.06.2012 roku w Gołaszewie k. Kowala, 15.10.2012 roku i 15.11.2012 roku w Warszawie. W spotkaniach uczestniczyła p. Małgorzata Gałczyńska. W dniu 31.07.2012 roku w siedzibie Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny odbyło się spotkanie robocze Partnerów Lubelskiego Klastra Ekoenergetycznego z Panem Igozem Mitrocukiem – Radcą Ministra Gospodarki, koordynującego prace Klubu Klastrów Ministerstwa Gospodarki.
- 3. Projekt „Benchmarking klastrów w Polsce – edycja 2012”** - Przedsięwzięcie to jest współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu systemowego Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. W badaniu uczestniczyło 35 klastrów z Polski (zostały one wyselekcjonowane przez PARP spośród 250 klastrów i inicjatyw klastrowych w Polsce, na podstawie rekomendacji ekspertów, którzy dokonali analizy ich aktywności w ostatnich 2 latach). Lubelski Klaster Ekoenergetyczny znalazł się w grupie 20 klastrów, które uczestniczyły w podobnym badaniu w 2010 roku. Wówczas badanie było prowadzone na grupie 47 klastrów. W badaniu w 2012 roku uczestniczyło 5 klastrów z branży energetyki odnawialnej, w tym poza LKE: Małopolsko-Podkarpacki Klaster Czystej Energii, Mazowiecki Sojusz Energetyczny, Bałtycki Klaster Ekoenergetyczny i Nadwiślański Klaster Energii Odnawialnej. Z województwa

lubelskiego w badaniu wzięły udział Wschodni Klaster Obróbki Metali i Wschodni Klaster ICT. Celem badania klastrów w Polsce było: dostarczenie klastrów użytecznego narzędzia doskonalenia własnego działania, zdobywania wiedzy i uczenia się; pokazanie najlepszych rozwiązań i praktyk stosowanych w polskich klastrach; wskazanie rekomendacji dla podmiotów kształtujących politykę wspierania klastrów (polityka władz rządowych, polityka władz samorządowych); wskazanie rekomendacji dla podmiotów wspomagających i współpracujących z klastrami (np. jednostki naukowo-badawcze, ośrodki wspierania innowacyjności i przedsiębiorczości); pogłębienie wiedzy o stanie rozwoju klastrów w Polsce oraz procesach w nich zachodzących i promocja idei klastrów w Polsce. LKE otrzymał raport dedykowany. Wskazówki ekspertów z raportu zostaną wykorzystane do aktualizacji Strategii rozwoju LKE na lata 2012-2017.

4. **Porozumienie o współpracy z Klastrem Ekoenergija z siedzibą w Wilnie** – w dniu 27.04.2012 roku zostało podpisane porozumienie, którego celami są: wymiana doświadczeń i wiedzy w zakresie m.in.: tworzenia międzynarodowych powiązań kooperacyjnych pomiędzy przedsiębiorcami z obu klastrów, współpraca w zakresie inicjowania i rozwijania kontaktów pomiędzy partnerami obu klastrów, współpraca w zakresie opracowania i wdrożenia projektów wykorzystujących energię produkowaną z odnawialnych źródeł, popularyzowanie wiedzy i wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwoju technologii energooszczędnych i rozwój świadomości ekologicznej mieszkańców obu regionów.
5. **Przykłady dobrych praktyk klastrów w Centralnej i Środkowej Europie** – opracowanie przygotowane przez Clusterland Upper Austria na zlecenie Dyrekcji Generalnej ds. Przedsiębiorstw Komisji Europejskiej – w ramach projektu została opracowana i przesłana dobra praktyka LKE pt. „Kreowanie sprzyjających warunków do rozwoju energetyki odnawialnej w województwie lubelskim”. Dobra praktyka została opisana na bazie realizacji projektu „Energetyczni kreatorzy zmian”, którego koncepcja została wypracowana na bazie potrzeb zidentyfikowanych w ramach działalności Klastra.

II. Projekty związane z działalnością Lubelskiego Klastra Ekoenergetycznego

1. **Projekt „Opracowanie strategii rozwoju Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny jako instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy”**. Projekt został opracowany przez Fundację Rozwoju Lubelszczyzny i uzyskał wsparcie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. W ramach projektu została opracowana strona www.ekoenergia.fundacja.lublin.pl poświęcona problematyce odnawialnych źródeł energii i poprawy efektywności energetycznej, adresowana do przedsiębiorców z województwa lubelskiego. W okresie objętym raportem strona była na bieżąco uaktualniana. Strona zawiera funkcjonalności, które będą wykorzystywane przez Partnerów LKE. Są to: Platforma wymiany informacji pomiędzy Użytkownikami strony, Baza ofert (polska i angielska wersja językowa) i Newsletter.
2. **Projekt „Energetyczni kreatorzy zmian”**. Fundacja Rozwoju Lubelszczyzny – Fundacja Rozwoju Lubelszczyzny realizowała projekt, którego idea i zakres działań powstały w związku ze współpracą Fundacji w ramach Lubelskiego Klastra Ekoenergetycznego. W ramach projektu w 2012 roku został zorganizowany wyjazd studyjny do województw mazowieckiego, warmińsko-mazurskiego i pomorskiego w dniach 23-25.01.2012 r., w którym uczestniczyło 36 osób, przedstawicieli partnerstw energetycznych z województwa lubelskiego. Zostały opracowane 3 Strategie przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w aspekcie rozwoju potencjału OZE

na lata 2012-2017 dla powiatów łukowskiego i ryckiego, tomaszowskiego oraz bialskiego i parczewskiego. Zorganizowano także konferencję „Samorząd niezależny energetycznie – dobre praktyki w zakresie wykorzystania potencjału odnawialnych źródeł energii i poprawy efektywności energetycznej”, która odbyła się w dniu 5.07.2012 r z udziałem ponad 100 osób.

Szczegółowe informacje o działaniach projektowych znajdują się na portalu projektu www.energetycznikreatorzymian.pl.

3. **Projekt „Szkoły nowych możliwości – modernizacja kształcenia zawodowego”**

- projekt został opracowany przez Fundację Rozwoju Lubelszczyzny we współpracy z Zespołem Szkół nr 2 im. A Świętochowskiego z Łukowa. Idea projektu powstała w wyniku prac nad Strategią przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą na lata 2012-2017 dla powiatów łukowskiego i ryckiego w ramach projektu „Energetyczni kreatorzy zmian”. Projekt zakłada wdrożenie w szkołach wchodzących w skład Zespołu Szkół nowych programów rozwojowych uwzględniających m.in. wprowadzenie nowego kierunku w Technikum (Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej) i specjalizację klas w kierunku montażu i serwisu urządzeń energetyki odnawialnej w miejsce klasy wielozawodowej w Zasadniczej Szkole Zawodowej. W ramach projektu zostanie utworzona pracownia do montażu OZE i pracownia elektryczna OZE. Zostaną także zorganizowane miesięczne płatne staże dla 124 uczniów. Projekt będzie realizowany w okresie od października 2012 r. do września 2015 roku.

III. Działania promocyjne

1. Prezentacja Lubelskiego Klastra Ekoenergetycznego podczas II Targów Ochrony Środowiska EcoEXPO, które odbyły się w dniach 27-29.09.2012 roku w Lublinie (te targi LKE objął patronatem po raz pierwszy). Ideą Targów EcoEXPO jest szerzenie zrównoważonego rozwoju, popularyzacja idei i wspomaganie praktyki ochrony środowiska, prezentacja najnowszych przepisów prawa branżowego oraz edukacja ekologiczna, a także propagowanie aktualnych trendów, innowacyjnych technologii oraz proekologicznych inicjatyw. Zakres branżowy Targów obejmuje m.in.: odnawialne źródła energii: biopaliwa, biogaz, energia wiatrowa, wodna i słoneczna, wody geotermalne; budownictwo energooszczędne; gospodarkę odpadami, recykling; gospodarkę wodno-ściekową.
2. Prezentacja LKE podczas V Lubelskich Targów Energetycznych ENERGETICS, które odbyły się w dniach 13-15.11.2012 roku w Lublinie (te targi LKE obejmuje Patronatem od początku tj. od 2008 roku). Lubelskie Targi Energetyczne ENERGETICS 2012 obejmują następujący zakres tematyczny: **Elektroenergetyka i elektrotechnika** - wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej; przetwarzanie energii; urządzenia rozdzielcze i łączeniowe; urządzenia zabezpieczające i instalacje odgromowe; urządzenia kontrolno-pomiarowe i sygnalizacyjne; sieci i instalacje elektryczne; automatyka; osprzęt eksploatacyjny i narzędzia; kable i przewody; sprzęt oświetleniowy; informatyka w energetyce; **Energetyka alternatywna i odnawialna** - energia wodna, wiatrowa, słoneczna, wód geotermalnych, biomasa; technologie pozyskiwania energii odnawialnej; systemy oszczędzania zasobów energetycznych.

W trakcie ww. imprez targowych LKE prezentował swoją ofertę na stoisku targowym, a także zorganizował seminaria poświęcone problematyce odnawialnych źródeł energii i poprawy efektywności energetycznej w dniach 28.09.2012 roku z udziałem 43 osób i 14.11.2012 roku z udziałem 160 osób. Seminarium w dni 14.11.12 było organizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Elektryków Polskich. W

seminarium uczestniczyli reprezentanci Prowincji Flandria Zachodnia w Belgii, którzy prezentowali swoje doświadczenia w zakresie wykorzystania potencjału OZE i działań na rzecz efektywności energetycznej.

Lubelski Klaster Ekoenergetyczny zaprezentował także swoją ofertę w katalogach targowych ww. imprez targowych.

3. Prezentacja działalności LKE podczas spotkania z uczestnikami wizyty studyjnej przedstawicieli administracji samorządowej oraz przemysłu rolnego z obwodu Charkowskiego na Ukrainie w dniu 18.06.2012 roku.
4. Prezentacja działalności LKE podczas spotkania z uczestnikami wizyty studyjnej „Ekoenergetyka” w dniu 25.04.2012 roku. Wizyta została zorganizowana w ramach ogólnopolskiej akcji Świat potrzebuje twoich pomysłów realizowanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości.
5. Prezentacja działalności LKE podczas spotkań b2b w trakcie Forum Inwestycyjno-Gospodarczego Lub-Invest w dniu 21.06.2012 roku. Rozmowy zostały przeprowadzone z: Brzeskim Oddziałem Białoruskiej Giełdy Towarowej, Urzędem Miasta Brześć i Urzędem Marszałkowskim Województwa Brzeskiego oraz Iwano-Frankowską Izbą Przemysłowo-Handlową.
6. Aktualizacja informacji o Lubelskim Klastrze Ekoenergetycznym na stronie www.fundacja.lublin.pl.
7. Opracowanie ulotki LKE i wydanie w nakładzie 1000 sztuk.
8. Wywiad radiowy dla Katolickiego Radia Podlasie dotyczący OZE i działalności LKE w związku z kampanią promocyjno-informacyjną dotyczącą szkoleń z zakresu OZE prowadzoną przez Fundację Programów Pomocy dla Rolnictwa (2.08.2012 r.).
9. Promocja LKE na portalu Ledmagazyn.pl <http://www.ledmagazyn.pl/wspolpraca>
10. Opracowanie informacji o LKE do katalogu wydawanego przez Wschodni Klaster Budowlany.
11. Wsparcie ideowe przez LKE Targów RENEXPO Poland 2012, które odbyły się w dniach 17-18.10.2012 roku w Warszawie. Informacja o wsparciu ideowym LKE znajduje się pod linkiem <http://www.renexpo-warsaw.com/330.html>

IV. Inne działania

1. Program identyfikacji barier rozwoju generacji małoskalowej Urzędu Regulacji Energetyki – był to program pilotażowy realizowany w województwie lubelskim. Służył on identyfikacji barier rozwoju generacji małoskalowej. W ramach programu Fundacja jako koordynator LKE prowadziła dystrybucję ankiety wśród Partnerów LKE, a także promowała to działanie na stronie www.fundacja.lublin.pl.
2. Projekt FRESH – Forward Environmental Sustainable Hierarchies
W projekcie wdrażanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego uczestniczy 12 instytucji z 6 krajów UE: Finlandia, Rumunia, Wielka Brytania, Irlandia, Włochy i Polska. Projekt będzie realizowany do lutego 2013 r. Jest on skoncentrowany na sektorze zrównoważonego budownictwa. Celem projektu jest poprawa efektywności polityki rozwoju poszczególnych regionów partnerskich poprzez wymianę dobrych praktyk w zakresie tworzenia i wdrażania programów operacyjnych, strategii rozwoju regionalnego i innowacji, a także wypracowanie nowych instrumentów kształtowania tych polityk oraz zapewnienie ich efektywnego wdrażania. Główny nacisk jest położony na eko – innowacje i uwzględnienie tego elementu w zaktualizowanej Regionalnej Strategii Innowacji. Fundacja opracowała

ekokomponent, który zostanie uwzględniony w aktualizowanej obecnie Regionalnej Strategii Innowacji. Jeden z kierunków rozwoju Ekokomponentu obejmuje rozwój budownictwa zrównoważonego, uwzględniającego aspekty środowiskowe i społeczne. W ramach projektu Fundacja także zidentyfikowała i opracowała dobrą praktykę województwa lubelskiego w zakresie promocji idei ekoinnowacji w środowisku lokalnych przedsiębiorców. Jest nią organizacja Lubelskich Targów Energetycznych ENERGETICS. Praktyka ta została wybrana do implementacji w innych regionach partnerskich spośród 8 praktyk opisanych przez Partnerów projektu FRESH. Została ona także wybrana przez Komisję Europejską jako jedna z dobrych praktyk w ramach programu Interreg IVC. M. Gałczyńska uczestniczyła także w spotkaniu Regionalnej Grupy Doradczej w ramach projektu FRESH w dniu 10.07.2012 roku

3. Zespół doradczo-konsultacyjny ds. odnawialnych źródeł energii przy Zarządzie Województwa Lubelskiego – Przedstawiciele LKE uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu, które odbyły się w dniach: 20.06.2012 roku (z ramienia LKE prezentację nt. oceny możliwości wykorzystania paneli słonecznych do ogrzewania c.w.u. wygłosiła p. dr Alicja Siuta-Olcha z Politechniki Lubelskiej) i 3.10.2012 roku (z ramienia LKE prezentację nt. zaplecza badawczo-eksperymentalnego UMCS w dziedzinie OZE i zmniejszenia emisji CO₂ dla przedsiębiorstw wygłosiła p. Jadwiga Malinowska z UMCS).
4. Tematyczna Grupa Robocza ds. ochrony środowiska w ramach prac Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego nad programowaniem wsparcia dla województwa lubelskiego na lata 2014-2020. W pracach grupy uczestniczy M. Gałczyńska. Spotkania robocze odbyły się w dniach 9.08 i 14.10.2012 r.
5. Grupa robocza efektywność energetyczna w ramach Platformy PPP – udział M. Gałczyńskiej w spotkaniu roboczym Grupy zorganizowanym w dniu 23.08.2012 roku przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Celem grupy jest wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach polskiej gospodarki i wykorzystanie w tym procesie idei partnerstwa publiczno-prywatnego.
6. Projekt badawczy „Zastosowanie modelu potrójnej helisy w zarządzaniu polityką innowacyjną” – wypełnienie ankiety w ramach badań prowadzonych w Katedrze Ekonomii i Zarządzania Gospodarką Wydziału Zarządzania Politechniki Lubelskiej.

V. Działania organizacyjne

1. W dniach 5.07 i 14.11.2012 roku odbyły się spotkania robocze Partnerów LKE.
2. Opracowanie oferty Klastra – oferta obejmuje: specjalistyczne usługi w zakresie kompleksowego przygotowania inwestycji, obejmujące projektowanie, budowę oraz uruchomienie: biogazowni, farm fotowoltaicznych, małych elektrowni wodnych, farm wiatrowych, instalacji geotermalnych i instalacji wykorzystujących biomasę do produkcji energii; wsparcie w zakresie, m.in.: opracowania analiz potencjału OZE w województwie lubelskim, wstępnej koncepcji inwestycji, opracowania logistyki surowca w przypadku biogazowni, przygotowania dokumentacji technicznej inwestycji, doboru technologii produkcji energii i nadzoru nad realizacją inwestycji; szkolenia z zakresu, m.in.: OZE, poprawy efektywności energetycznej oraz projektowania i eksploatacji instalacji OZE.
3. Nowi partnerzy LKE – w okresie od 1.03 do 20.11.2012 r. Rada LKE rozpatrzyła wnioski o przystąpienie do Lubelskiego Klastra Ekoenergetycznego i podjęła decyzję o przyjęciu do LKE następujących podmiotów:
  - a) EKO-SH Sp. z o.o.
  - b) ECO INVESTMENT Sp. z o.o.
  - c) Contino Wind Partners Sp. z o.o.